

ניסיון נוסף לנישואין

(מתוך מגזין "משפחה") (א. מ. אמיץ)

מעל כל המשפחה, הוריו ראו בגירושין כישלון של החינוך שלהם. שני ההורים משני הצדדים שתמיד היה להם קשר טוב נרתמו למאבק משותף בהחלטה שלנו, והיו מוכנים לעשות הכל כדי למנוע את הצעד הסופי, אך הם ידעו שזה כמעט בלתי נמנע. כבר שנים שהם עושים כל מה שהם יכולים, החל בתפילה בוקעת רקיעים וכלה בתשלומים לכל מה שאפשר, לטיול זוגי בחו"ל או לתשלומים שוטפים לכל היועצים – וכלום לא עזר.

לכן הגבנו בהומור שחור ובציניות להצעה האחרונה שלהם. אפילו לא היה מדובר במשהו מקצועי, יועץ נישואין, פסיכולוג, יועצת משפחתית או מנחת הורים. פשוט אדם חכם שהעצה שלו כבר עזרה לאנשים רבים בתחומים רבים. צחקנו צחוק מר. כבר שנים שאנחנו בתוך הבלגאן הזה וראינו מיליוני אנשי מקצוע, ואפילו שהיו תקופות שקטות יותר, (אולי בשל היועצים למיניהם), הרי בשורה התחתונה – כולנו נכשלנו, היועצים וגם אנחנו. אין טעם להתחיל שוב, החלטנו, והעניינים סגורים, בעצם, למה להתחיל מחדש?

סירבנו לשמוע, אולם ההורים שלנו עשו קואליציה, ובשם כיבוד הורים ציוו עלינו לנסות שוב את הפעם האחרונה הזו, ובכלל, 'מה אכפת לכם, בשעה שאתם ממתנינים לתור לעשות עוד ניסיון אחד?'

נקרא לו כאן הרב איקס, כי הוא לא מוכן שנפרסם את שמו. הוא עוזר לרבים, וגם ככה יש לו פרסום שעובר מפה לאוזן והוא לא עומד בקצב הפניות. הוא לא לוקח כסף, ועושה זאת רק לשם שמים ולשם הודיה לקב"ה, וכלשונו: "לפרנסה אני עובד ולנשמה אני עוזר... כי הייתי בדיוק במצב שלכם, ודקה אחת לפני שפירקתי את החיים שלי, מישהו תרם מזמנו ומכוחו ועזר לנו לפקוח את העיניים ולהינצל, ועכשיו כשאני מקבל עם אשתי את הנכדים לביקור, וכשאני יודע שזה יכול היה להיות לגמרי אחרת, אני מודה לקב"ה, וחלק מההודיה שלי הוא זמן שאני מקדיש לאחרים."

לרב איקס היתה שיטה אחרת לגמרי. דבר ראשון הוא ציטט את רבי ידעיה הפניני שאמר: "המתן והינצל, מהר ותתחרט", ואת רבי יהודה החסיד שאמר: "אחרית קטטה – חרטה".

הוא יצא מנקודת הנחה אחרת. הוא לא רצה לדעת על מה הוויכוחים ועל מה רבנו, שום דבר מההיסטוריה

אינני בטוחה שיש יועץ נישואים שלא שמענו עליו, ואין הרבה שלא ביקרנו אצלם. בכל אופן, לפרק תבילה עם שישה ילדים – זה לא דבר פשוט שעושים אותו בקלות דעת. מדובר בצעד מחייב וכואב שצריך הרבה מחשבה תחילה בניסיון למנוע אותו. והאמת היא שבמשך ארבע שנים זה מה שמילא את עולמנו.

חמש עשרה שנים קודם לכן, עת נישאנו, לא חשבנו שזה ייראה כך. בחלומותינו הכל היה רורד ונעים. ואכן, לא היתה שום סיבה לכאורה שלא נסתדר אנחנו באים מרקע דומה, משפחותינו דומות מאוד בהתנהלותן, אנחנו הפכים שמסלימים זה את זה אך לא בקונטרסט שעלול לגרום לבעיה, ובכל זאת, משהו לא הלך כמו שהיה אמור ללכת, כמעט מהרגע הראשון.

בהתחלה אמרו שצריך את הזמן, וזה נכון לכל זוג. אחר כך נולד התינוק הראשון – אז אומרים שלא פלא שהאוירה מתוחה, בכל זאת תינוק ראשון מערער את כל מה שנבנה עד כה ומפר את כל הידוע מראש, דבר שיוצר לחץ. הזוג מקבל תפקידים חדשים, וכל אחד מגיב אחרת לעולל החדש.

הלכנו לליעוץ קטן אצל חבר של בן דוד שלי שעזר לנו לעשות סדר בחיים ולזכות בתקופה ארוכה של שקט. עד להולדתו של הבן השני.

במבט לאחור, רוב המתחים התפוצצו אחרי שהמשפחה התרחבה. תמיד היינו לחוצים משום מה, ואולי אפילו ניתן להבין זאת, בכל אופן כל ילד מביא אתו שינוי בהרכב המשפחה, וזה זמן לא קל עד שמתארגנים מחדש ומכירים את העולל ואת רצונו שמובע בדרך כלל בבכיות רמות ומלחיצות. לא סבלתי מדיכאון שאחרי לידה, אם כי היום אני שואלת את עצמי איך זה יתכן, כי דווקא אני, בנסיבות הקיימות, הייתי צריכה להיות בדיכאון, ועוד באיזה דיכאון. כך או כך, הגענו לילד השישי והחלטנו שלא מתאים לנו יותר להמשיך ביחד.

לא רצינו להתגרש. רצינו לחיות כמו רוב הזוגות בשלום ובשלווה, באחוה וברעות. חיפשנו את האושר ולא הצלחנו למצוא אותו בין שנינו, ובמקום שכינה היתה לנו אש. חשבנו שגירושים כבר לא יכולים להיות מצב גרוע יותר, ורק את זה לא ניסינו. המשפחות משני הצדדים רגשו וסערו: הוריי ראו בגירושין כתם בלימחה

המשותפת לא עניין אותו.

הוא הלך לכיוון אחר לגמרי ממה שהכרנו, ורצה להטעים אותנו את טעם הגירושין, ואמר: "בואו נניח שאתם

מתגרשים, בסדר. מה ההסדרים ביניכם?" הוא ביקש פירוט מלא ואנו פירטנו את הכל: הילדים היו אמורים להישאר אצלי, ובעלי היה צריך לשכור דירה ולקחת את הילדים אליו פעמיים בשבוע. אם הוא יסתדר ויגור קרוב – הילדים יוכלו לישון אצלו בפעמיים הללו, ואם לא – הוא יחזיר אותם בשעה סבירה לשינה בבית. כל שבת שנייה הוא ייקח אותם אליו לכל השבת.

"ומה בנוגע לכספים?" התעניין הרב. פירטנו גם את זה: עשינו חשבון כמה הילדים צורכים מידי חודש וכמה עולה להחזיק את הבית פחות או יותר, ובעלי היה אמור לשלם את זה כמוזנות עבורם עד גיל שמונה עשרה, ואם יהיו הוצאות חריגות, כמו טיפול שיניים גדול – נשתתף חצי בחצי.

הרב איקס חייך: "נראה לי", אמר, "שאתם מסתדרים ביניכם הרבה יותר ממה שאתם חושבים. יכול להיות שהדעות שלכם על זוגיות פשוט מוטעות, ואתם חושבים שצריכים לחיות כל הזמן בשלווה ובשמחה ובלי טענות, אך זה לא יכול להיות במציאות, כי חיים משותפים של שני אנשים שונים מלכתחילה יוצרים מתחים, והכוונה ב'לחיות טוב' היא לא להתעלם מהקשיים ולהעלים אותם, אלא ללמוד לגשר ביניהם, לוותר. בקיצור, עבודת המידות – שבעצם טבעה הופכת את האדם עם הזמן לטוב יותר ולנוח יותר, כך שחיי הנישואים הופכים להיות מקום של שלוה ושמחה."

הוא נתן לנו שיעורי בית לחודש. היינו אמורים לחיות עד כמה שאפשר לפי הסדר הגירושין. "כלומר", הוא הסביר, "יומיים בשבוע אתה לוקח את הילדים מהלימודים לאן שתרצה, מוציא אותם מהבית והם באחריותך עד הערב. אתה מחזיר אותם לישון בשעה סבירה. את לא מבקשת ממנו יותר עזרה בטיפול בילדים, ויש לך יומיים חופש בשבוע לסדר ולעשות כל מה שאת רוצה וצריכה. פעם בשבועיים אתה נשאר

איתם בבית לשבת, בעוד אשתך יוצאת לאן שהיא רוצה, העיקר לא להיות בבית, וזה כולל את כל ההכנות לשבת ביום שישי וניקיון וסדר במוצאי שבת. בשבוע אחר כך אתה יוצא לאן שאתה רוצה ואשתך נשארת עם הילדים בבית".

בעניין הכסף הוא הורה לבעלי לתת לי את הסכום שנקבע בינינו ולא להוסיף או לגרוע פרוטה. אנחנו צריכים לכלכל את צעדינו לפי הנוסחה שקבענו לעצמנו.

ועוד משהו ביקש היועץ לדעת: "כמה עולה לשכור דירה בסביבת מגורייכם?" אמרנו שבין ארבע מאות דולר לדירה קטנטנה פשוטה שבפשוטות, שבחיים לא היינו נכנסים אליה מרצוננו, ועד אלף דולר לדירה קצת יותר טובה ומרוהטת.

"ומה תצטרך?" שאל הרב איקס "מובן שמרוהטת", אמר בעלי.

"אז בערך כמה תשלם עבור דירה כזו?" "כמה שפחות", השיב בעלי, אבל אני לא חושב שאמצא בפחות משבע מאות דולר". "טוב. אז כשאתה מוציא עבור אשתך את הסכום שהחלטת לתת לה לחודש, תוציא 700 דולר נוספים ותביא לי".

פקחנו זוג עיניים אבל לא אמרנו כלום. בסך הכל החלטנו ללכת ליעוצו ומגיע לו כסף, אבל כזה סכום גדול! ועוד למי שאמרו שהוא לא לוקח תשלום! אבל בעלי הנהן בהסכמה ואני שתקתי. יצאנו ממנו מאוד תמהים אבל החלטנו לנסות. הרי בעצם לא היתה לנו מטרה להתגרש, זו היתה תוצאה שחשבנו שהיא בלתי נמנעת, ולא היה אכפת לנו לנסות דרך אחרת. קבענו להיפגש בעוד חודש.

באותו שבוע היה לי ממש נהדר. יומיים בשבוע בעלי לקח את הילדים אחרי הלימודים ואני קיבלתי אחר צהריים וערב פנויים לעצמי, דבר שכבר לא זכרתי איך הוא נראה בשנים האחרונות, שבהן כדי לא להשכיב את כולם לישון אחרי ארוחת ערב ואמבטיות הייתי צריכה להיות בבית חולים. היה לי כיף, קראתי, יצאתי לקניות בלי למהר, הלכתי עם חברה להרצאה, אכלתי ארוחה קלה בנחת. זה היה חופש שלא מן המניין, וכשהם חזרו היישר כמעט אל המיטות היתה לי סבלנות עבורם פי עשרה מהרגיל, וגם עבור בעלי הייתי רגועה ושלווה, ויכולנו לאכול ארוחת ערב שקטה.

לו עצמו לא היה כל כך קל, הוא כמעט לא ידע מה זה לטפל בילדים לבד. הוא היה עוזר לי הרבה מאוד פעמים איתם להכניס את הלילה הביתה, הוא מעולם לא התחמק מעזרה, אבל הוא תמיד היה כינור שני ולא היה צריך להיות אחראי. עכשיו הוא היה מותש, ידע שזה קשה כל כך להתעסק עם שישה

ילדים בני שנה עד שתיים עשרה, ותהה בקול מה יעשה איתם בעוד יומיים.

הפעם השנייה באותו שבוע לא היתה עבורו קלה יותר אלא להיפך, קשה יותר. כי בפעם הראשונה, עם החידוש, היו הילדים מאושרים ושיתפו יותר פעולה, עכשיו הם אמנם היו עדיין נלהבים מהאפשרות של אחר צהריים שלם עם אבא כולל הכנת שיעורים, אבל בשעה מסוימת הם התחילו לנדנד שהם רוצים הביתה, ולא עזרה גם ארוחת ערב טובה אצל סבתא.

אבל הסכם הוא הסכם. הוא הביא אותם רק בשביל מקלחת ולמיטה.

בשבת חגגתי באמת. כבר חמש עשרה שנים שלא הייתי לבד בשבת, ועתה ארזתי לי מזוודה בשעת הבוקר לפני שהם הלכו ללמוד, עוד קודם לכן אמרתי לילדים שאמא מוזמנת לשבע ברכות אצל בת דודה, וזה היה נכון ונתון לבדיקה, והפעם הם יעשו חיים עם אבא.

נסעתי לי בשעה מוקדמת בלי להעמיד שום סיר על הכיריים וגם בלי לעשות קניות. כלום. כאילו אמצע השבוע. אבל בעוד אני נהנית מכל רגע ומשחרור מוחלט מעול, התברר שהחיים בבית היו קשים.

כשהוא הלך להתפלל עם הבנים, נאלצה הגדולה להישאר צמודה לאחותה, והיא רטנה ללא הרף שהיא הפכה לאסירה, וגם הכנת האוכל לא היתה קלה במיוחד. קניות? כל רגע הוא נזכר בעוד משהו שהיה צריך לקנות, המרק גלש והבשר נשרף, הסלטים היו קנויים ולא ביתיים ועלו הון, והתוצאה הכללית היתה לגמרי לא כל כך טעימה.

"בשבת הבאה שלי" הבטיח בעלי מותש במוצאי שבת כשחזרתי מלאת חוויות, "אני אלך לאמא שלי עם הילדים. זה היה פשוט קשה". הבטתי על ערימת הכלים המודחת שהתייבשה על השיש, וצחקתי. "היה כיף אמיתי", סיפרתי לו, "אני מחכה לעוד שבועיים".

בשבת שאחר כך לא היה לי קל. הבנים רצו ללכת לבית הכנסת עם אבא, אבל אבא היה בצפון, 'בשבת בוגרים שארגנה החבורה שלו מהישיבה' (זו היתה חצי אמת, אבל בתור תירוץ זה היה נפלא), והם לא רצו ללכת לבד, וודאי שלא לחזור על החומר של השבוע. היה גם לא נעים לעשות קידוש ולבקש משכן לשמוע אצלם הבדלה, והסעודות היו חסרות נשמה של שבת. נקודת אור אחת היתה לי: עברתי את השבת ביתר קלות מבעלי שבוע קודם לכן.

הבטחתי לו על כוס קפה במוצאי שבת, כי בפעם הבאה שיהיה התור שלי להישאר בבית עם הילדים אני שולחת את הבנים להוריי, שאבא שלי ייקח אותם אל בית הכנסת.

אין ספק שהשבועיים הללו היו יוצאי דופן עד מאוד. בת השנים עשרה הודיעה כי היא לא הולכת יותר עם אבא, זה סתם מבזבז לה את אחר הצהריים. בעלי לא הצליח לשכנע אותה לבוא איתו, היא העדיפה ללכת לחברות ואחר כך לאכול אתי ארוחת ערב שקטה, וזו התבררה כשעת איכות יוצאת מהכלל, במיוחד לאור השקט מסביב, עד שהילדה ביקשה שנעשה את זה עוד פעם השבוע והיה לי קל להבטיח, כי ידעתי שאכן יהיה עוד ערב כזה.

בשבת הקרובה של התורנות שלנו, החליט בעלי לא להישאר בבית, ויצא עם כל המשפחה אל הוריו. אני המצאתי תירוץ של שבת עם הצוות מהעבודה בצימר במושב, ונשארת בבית לבד. היה שקט ובודד מאוד ולא נעים לעשות סעודות שבת לבד, והחלטתי שבפעם הבאה אלך להתארח אצל אחיי ואחיותיי.

אך אז נתקע משהו מר בגרוני – אם אתגרש, יהיו כל חיי מעתה מורכבים משבת אחת עם הילדים בלי בעל ועם מריבות תכופות עם הילדים על תפילה ולימוד, או שבתות ריקות שבהן אחפש לי מארחים, ועד כמה אוכל ללכת ולהישען על המשפחה? מתי יימאס להם או לי?

ועוד בטרם עברה שבת אחת כזו התחלתי להתגעגע מאוד אל הילדים ואל בעלי, ולרצות שבת רגילה ונורמאלית כולל ויכוחים או אי-הבנות. בעלי דווקא חזר מרוצה מהשבת, והילדים נהנו. "אבל את האמת", הוא אמר, זה לא יוכל להימשך ככה. כמה אפשר לנסוע להורים שלי? הם כבר מבוגרים, אני לא יודע לאן לנסוע בעוד שבועיים".

גם בענייני הכסף המצב נהיה משונה. פתאום היה ברור שאני לא אצליח לקנות שום דבר מעבר לשוטף הכי מצומצם שאפשר. לא שמלה עבורי ולא חוג מיוחד לבת – צמצומים אמיתיים, ואילו בעלי הודה אחרי שבועיים שלא נשאר לו כסף להוציא את הילדים אחרי הצהריים בתורנות שלו, ואולי אוכל להלוות לו קצת כסף עד המשכורת הראשונה. צחקנו במבוכה, נתתי לו את הסכום הדרוש ושאלתי: "אחרי המשכורת הראשונה תצטרך לשלם את השבועיים הקודמים לפני שתוכל להתחיל את החודש הבא, אז איך תסתדר?"

"אני לא יודע", הודה. "אילו הוא לא היה לוקח 700 דולר אולי הייתי יכול להסתדר. זה המון כסף. גם כשנתגרש תהיה באותו מצב", הזכרתי לו, "הכסף הזה ירד לך מהמשכורת עוד לפני שתתחיל לנשום, כי דירה שכורה עולה כידוע כסף, ואתה תצטרך לגור באנשהו". שנינו צחקנו. השיחה היתה

הזויה לחלוטין, כמו שני חברים ותיקים אנחנו מדברים על הגירושין שלנו! שלנו!

זה היה חודש לא נורמאלי לחלוטין, ושמתתי כשהלכנו אליו לפגישה השנייה, כדי להודיע שזה נורא קשה ככה ולא נורמאלי. הוא התעניין איך היה ושנינו נאנחנו מעומק הלב.

"נו", הוא אמר, "ככה אמורים החיים שלכם להיראות מהרגע שינתן הגט. זה בדיוק מה שאתם בוחרים לעצמכם". שנינו התחלחנו, כבר התחלנו לחשוב על כך במהלך החודש אבל האמת, הוא צודק, הגירושין לא רק שלא יעשו לנו טוב, הם יגרמו לעוד יותר רע.

"אבל", אמרתי, "לפחות תהיה תקווה להתחלה חדשה עם בעל אחר ועם פחות חיכוכים". "באמת?" הוא שאל, "מי הבטיח לך את זה?"

הודיתי שאף אחד לא הבטיח לי.

"עכשיו תחשבו" הוא אמר, "נניח שנפרדתם ואתם מחפשים מחדש את מזלכם. נניח", הוא פנה אל בעלי, "שהיו מציעים לך את האישה הזו בתור זיווג שני, כשאתה יודע שתצטרך להתפשר על יותר ממשוהו, כי זה כבר לא סיבוב ראשון, ואתה כבר לא צעיר, ויש לך שישה ילדים שאשתך השנייה תצטרך לארח מידי פעם למרות שהם לא שלה, תהייה חייב לשלם מזונות ושכר דירה. אם זו ההצעה שהיתה מגיעה אליך מהשדכן, האם היא היתה נראית הצעה רעה בשבילך?"

בעלי צחק לרעיון: "בכלל לא, בתור זיווג שני הייתי לוקח".

ואז הוא שאל אותי את אותה השאלה, וגם אני חשבתי שבעצם הוא לא רע בתור זיווג שני, הוא חכם ונחמד, יש לו לב טוב ומידות טובות, הוא אבא נהדר, אם לא החיכוכים בטח שהייתי לוקחת אותו בתור זיווג שני.

"נו, טוב", אמר היועץ, "אז נניח שנישאתם בזיווג שני, וכל אחד מביא עמו את הילדים שלו לעסקת החבילה הזו, ואתם צריכים להיות סבלניים אל הצד השני, כי הרי אתם בשלב של ההתחלה בו עדיין שומרים על נחמדות ככל האפשר. נראה לכם שזה יהיה קל ממה שיש לכם היום?"

בחודש הקרוב אתם יכולים להפסיק עם המשמרות הללו, אבל אני שולח לכם חמישה ילדים שאמא שלהם מאושפזת בבית חולים באופן פתאומי, והם מחפשים בית חם. אני לא יודע כמה זמן זה ייקח, אבל אתם תנסו להסתדר עם ילדים זרים ועצבניים וכאובים בגלל המצב של אמא שלהם. אבל כך יכול להיות וסביר להניח שיהיו גם ילדים שאבא שלהם התגרש ובוחר

לחבר אותם אל משפחה של אישה זרה עבורם, וכן להיפך. תנסו להתמודד ולראות איך אתם מצליחים לגדל ילדים זרים, כל אחד יחשוב שהם של בן הזוג עמו נישא עכשיו ותוך כדי אתם צריכים גם להיות קצת נחמדים זה אל זה... כמו אחרי חתונה..."

השבועיים הבאים היו הקשים ביותר בחיי. הבנתי בהבנה ברורה שאני לא מסוגלת לגדל ילדים של אחרים ויהיו המתוקים והחמודים ביותר שיהיו. בעלי אמר שהוא סופר את השניות שאמא שלהם תבריא, וכי אף אחד לא מתפלל יותר ממנו לשלומה.

אחרי שבועיים צלצלנו אל היועץ וביקשנו בתחנונים שייקח את הילדים הללו כי אנחנו לא מסוגלים. הא סרב ואמר שלפחות חודש אנחנו צריכים לנסות להסתדר ואחרי חודש יקבל אותנו לפגישה.

הגענו אליו מותשים ועצבניים עם מינוס ענק בבנק, כי כל הזמן היינו צריכים לפצות ולפייס, וקנינו ממתקים ופרסים קטנים. זה היה נורא, והילדים שלי, המוכרים והנחמדים, נהיו שונים מאוד ולא לטובה, הם לא הבינו מה קרה לנו, והמשפחה מסביב חשבה שהשתגענו לגמרי. חלק מהם שהיו בסוד הייעוץ וידעו למי אנחנו הולכים, היו בטוחים שהוא לא נורמאלי והתחרטו שהמליצו לנו עליו.

"לא מסוגלים!" הוא אמר, "אבל מי מכס חושב שהוא יצליח לקבל לזיווג שני דווקא רווק או רווקה? אל תשכחו שאתם כבר לא בני עשרים, רוב האנשים שמחפשים בגיל כזה שידוך הם בעלי משפחה וזו עסקת חבילה".

"אני לא אתחתן שוב בכלל!" הצהרתי.

"אם זה מה שאת בוחרת – טוב מאוד, אם כך", אמר היועץ, "אז תישארי עם השבתות אחת כן אחת לא – כמו בחודש שעבר".

"לא!" התחלחתי, "זה טוב לפעם או פעמיים אבל לא לתמיד".

"האופציה השלישית היא להשקיע בקשר ביניכם", אמר הרב, "עם הילדים שלכם, בדירה שלכם, בלי הסדרי ראייה. אולי תנסו שוב?"

הבטנו זה בזה והתחלנו לצחוק ממבוכה. האמת, מה שהיה לנו היה הרבה יותר טוב ממה שהיה בחודש וחצי האחרון. "ננסה", אמרנו שנינו כמעט בלחישות.

"עכשיו אנחנו יכולים להתחיל לעבוד", אמר הרב וקבע לנו סדר חדש,

לבעלי הוא השאיר את שני ימי המשמורת בשבוע בהם הוא צריך להיות עם הילדים, אבל הפעם הוא יכול לעשות את זה בביתו ואני יכולה להישאר, אך האחריות היא שלו. "שתרגיש שזה לא קל ותדע להודות על שיש לך אישה שמטפלת ודואגת להם כל הזמן". גם יום שישי ומוצאי שבת עברו לאחריות שנינו, אני התחייבתי ביומיים אחרים לא להציק לו ולתת לו 'לנשום', כל זה תוך כדי שאנחנו מנסים לדמות לעצמנו שזה עתה נישאנו בזיווג שני, ועלינו להראות רק את הפן היפה באישיותנו ולדאוג זה לזה כמו זוג צעיר.

"את שבע מאות הדולרים שאתה חוסך", אמר הרב לבעלי, "משכר הדירה שאתה לא צריך לשכור, אני מחזיר לך, אבל כל חודש אתה שם סכום בצד כדי לעשות משהו נעים עם אשתך בתור זוג - סופשבוע במלון, טיול קטן, מתנה של תשומת לב. אם היו לך שבע מאות דולר בשביל לשכור דירה, יהיו לך שבע מאות שקלים בשביל לשלם להשקעה בזוגיות". הוא הוסיף עוד כמה הוראות וקבענו להיפגש בעוד חודשיים.

למחרת לקחו את הילדים אל אביהם, ואנחנו הרגשנו כמי שהוציאו לנו את העז מהבית, נשמנו עמוקות והתחלנו את תפקידנו החדש.

זה לא היה קל, אבל זה היה הרבה יותר קל מלרוב ולהתווכח והרבה יותר מהנה. פתאום היה כיף בבית, הקשיים לא נעלמו, גם לא המתחים, אבל הם היו משום מה קטנים יותר ועבירים הרבה יותר. נהגנו על פי ההוראות, השתדלנו להתאפק מאד בזמנים קשים וגילינו שהחיים נהיו הרבה יותר יפים.

אחרי חודשיים, בפגישה אצל היועץ כבר היה ברור לנו שאנחנו יכולים לחיות יפה וטוב, למרות שיש חילוקי דעות, וכי האופציה להיפרד היא הרבה יותר גרועה וקשה מכל מה שיש או היה לנו בזמנים הכי גרועים שלנו. באנו אל הרב איקס מידי חודש לשיחה, בה ניסינו וגם הצלחנו להיעזר בו בקשיים שצצו. התור לרבנות כמובן בוטל, וחצי שנה אחרי שהכרנו את הרב איקס ידענו שעלינו על דרך המלך, בה אנו צועדים כבר שנים לא מעטות בחיכוכים קטנים ונורמאליים אך באושר גדול.